

DZIENNIK LUDOWY

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCIALISTYCZNEJ

NAKŁ.: LUD. SPÓŁDZIELCZEGO TOW. WYD.

CZEK P. K. O. Nr. 142.176.

REDAKTOR NACZ.: ARTUR W. HAUSNER.

CENA PRENUMERATY:
We Lwowie miesięcznie 90.000 M.
z dostawą do domu 100.000 Mk., na
prowinieji 100.000 Mk., za granicą
130.000 Mk.

Cena pojedynczego egzemplarza
na całym obszarze Polski.

4000 Mk.

Redakcja i Administracja
Lwów, Sykstuska 1. 21.
Tel. Nr. 21.

KSIEGARNIA LUDOWA

ul. Szajnochy 1. 2

poleca na rok 1923/4 do wszystkich szkół

KSIAZKI SZKOLNE

WŁASNE WYDAWNICTWA:

PODRĘCZNIKI DLA NAUKI ŚPIEWU opracowane przez WŁ. GOŁĘBIEWSKIEGO dla klasy I, II i III szkół powsz.

Posiada na składzie
ostatnie nowości
treści powieściowej,
naukowej, politycz-
nej i społecznej.

Katastrofalny pożar kopalni.

Setki górników padło ofiarą ognia.

„Zwycięstwa“ w dyplomacji.

Wczoraj półurzędowe depeche przyniosły dość wstydliwie wiadomość z Genewy, że Liga Narodów rozpatrując poruszoną przez Litwinów kwestję Wilna, załatwioną już jak wiadomo przez radę ambasadorów za poprzedniego rządu na korzyść Polski, uznała ten problem za niezakończony i postanowiła odesłać go do trybunału haskiego.

Decyzja ta, zdawało się definitywnie zamknięć na jakiś czas wszelkie kwestje graniczne Polski, jako że rada ambasadorów uważana była zawsze za ciało kompetentne, już w parę miesięcy później została podważona i podana w wątpliwość.

Jak stwierdzają nadchodzące z Genewy wiadomości, winę ponosi delegacja polska, która nie stanęła na wysokości zadania i nie umiała obronić sprawy na arenie międzynarodowej już przesądzonej.

Rozpocznie się znów walkowanie sprawy wileńskiej przez różnych rzeczoznawców zagranicznych, a w kraju odżyje ferment, towarzyszący zawsze stanowi niepewności politycznej.

Ponieważ decyzje w polityce nigdy nie są dyktowane jakimiś zasadami abstrakcyjnej sprawiedliwości, ale są następstwem wpływów politycznych, obecne wątpliwości w sprawie Wilna świadczą, że prestige Polski zagranicą w ostatnich czasach musiało wiele uciepnieć, skoro przez państwa zachodnie powołana do życia Liga odważyła się zakwestjonować decyzję tych państw. Wystarczy przypomnieć podanie się Ligi w konflikcie grecko-włoskim, który poza nią został załatwiony przez mocarstwa zachodnie, mimo że Grecja do Ligi zwróciła się o interwencję.

Znamiennem też jest, że postanowienie Ligi zapadło na wniosek delegata włoskiego, mimo że Mussolini dostał niedawno order „Polonia restituta“ za specjalną życzliwość dla Polski, tak reklamowaną w kraju przez pisma chłopskie. Ale ten zwrot w opinii włoskiej należy zaliczyć do rzędu „zwycięstw“ min. Seydy.

Jeżeli do tego dodamy wieść, że zabieg ministerstwa skarbu o pożyczkę amerykańską, czy angielską, która miała posłużyć za podstawę do uzdrowienia finansów i waluty, nie wydały żadnego rezultatu, że cofnął się nawet „żydowski Morgan“, który chwilowo okazywał

ochotę położyć swą ciężką łapę na życiu politycznym i gospodarczym Polski, zobaczymy, że rząd nietylko w kraju, ale i poza jego granicami traci zdobyte przez jego poprzedników z takim trudem znaczenie.

Miedzy innymi uzasadniano potrzebę powołania rządu „narodowego“, stosunkami ende-

ków w Paryżu i Londynie, twierdzono, że tam uwierzą w Polskę, gdy na jej czele staną nieposzlakowani ententofili, a gdy się to stało, wzrosło w tych stolicach zachodnich... lekceważenie Polski.

Od czterech miesięcy jesteśmy świadkami ofiarami samych „zwycięstw narodowych“, nie wiele brakuje, a w tych zwycięstwach się zadusimy.

Wstrząsająca katastrofa w kopalni w Dąbrowie Górniczej.

30 górników zabitych. — Niewiadomy los 800 górników. — Odpowiedzialność ponosi zarząd kopalni.

DĄBROWA GÓRŃ. 21. września (Tel. wł.). Godz. 10 rano. Na kopalni Reden wybuchł wczoraj pożar. Dotąd wiadomo o 30 zabitych. Spodziewane są dalsze ofiary, gdyż w kopalni pracowało 800 ludzi, których los jest nieznany. Dokoła kopalni gromadzą się rodziny robotnicze. Okoliczne straże pożarne biorą udział w akcji ratunkowej.

DĄBROWA GÓRŃ. 21. września (Tel. wł.). Godz. 6 wiecz. W czwartek o godz. 5 popoł. górnicy pracujący w kopalni zauważyli niezwykle gorąco i wydobywające się z głębi płomienie. Zawiadomiono o tem zarząd kopalni, który mimo to nakazał trzeciej zmianie zjechać na dół. Górnicy pracowali do 12 w nocy, wydobywając węgiel, aż nagle wezwano wszystkich do akcji ratowniczej.

Mimo szerzącego się pożaru drużyny ratownicze do 6 rano nie mogły pracować w braku masek gazowych.

Związek górników zwrócił się do okręgowego urzędu górniczego z żądaniem powołania przedstawicieli Związku do komisji śledczej. Powodem nieszczęścia jest zaniedbanie ze strony zarządu kopalni środków ostrożności.

PRZEMYSŁOWCY PROWOKUJĄ.

DĄBROWA GÓRŃ. 21. września (Tel. wł.). Dziś odhły się dalsze ciągi pertraktacji między Związkiem górników a Radą zjazdu przemysłowców. Przemysłowcy nie chcą dać więcej nad 15 proc. podwyżki, podczas gdy górnicy opierając się na miejscowym indeksie obliczeniowym żądają 27 proc. To stanowisko przemysłowców w związku z katastrofą wywołało wśród górników w związku z katastrofą wywołało wśród górników odbędą się w Zagłębiu wielkie manifestacje protestujące przeciw temu wyzyskowi ze strony przemysłowców.

Eksploatacja lasów rosyjskich przez Niemcy.

Zaniepokojenie w kraju.

WARSZAWA, 21-go września (Tel. wł.). Korespondent „Echo de Paris“ ze Sztokholmu nadsyła pismu swemu streszczenie swej rozmowy z powracającym z Moskwy ekskanclerzem Withem. Oświadczył on, że podpisał z rządem sowieckim umowę w sprawie eksploatacji lasów pod Petersburgiem, Wołogdą i Moskwą na obszarze 1 miliona hektarów. W zamian za to

Niemcy dokończą budowy kolei Petersburg-Moskwa i zbudują w Rosji tartaki i fabryki celulozy.

Układ ważny jest na 35 lat.

Zawarcie tego układu wywołało w Paryżu wielkie wrażenie. Sądzą tam, że Niemcy zawarły z Rosją układ tajny, co do budowy kolei strategicznych i uzbrojenia Rosji.

Nieprześcigniony w swej fascynacji, mocy, pełen emocji oraz upojnego czaru wielki dr. w 5 akt. pt.

Marysienka

ROMANS PIĘKNEJ GRZESZNICY

Kopernik

Niemcy stawiają warunki.

BERLIN, 21. września. (Pat). Rząd Rzeszy ogłasza następujący półurzędowy komunikat: Niemcy skłonne są dopomóc do przywrócenia normalnych stosunków ekonomicznych w Zagł. Ruhry domagając się jednak przedtem amnestji dla skazanych przez trybunały państw sprzymierzonych, prawa powrotu wydalonych z terenów okupowanych i przywrócenia Niemcom prawa administrowania gospodarką w Zagł. Ruhry.

BIERNY OPÓR SŁABNIE.

BRUKSELA, 21. września. (Pat). Gen. De goute w wywiadzie z korespondentem „Le Soir“ oświadczył między innymi: Bierny opór w Zagł. Ruhry wygasa. Na terenie okupowanym panuje spokój. Kwestja nadreńska jest sprawą wyłącznie wewnętrznej polityki Niemiec.

KONFERENCJA W PARYŻU.

PARYŻ, 21. września. (Pat). Na Quai d'Orsay odbyła się konferencja z udziałem Poincarego, marszałka Focha, Le Troquera, De La sterie i Tirarda. Le Troquer przedstawił wyniki inspekcji dokonanej w Zagł. Ruhry. Następnie omówiono szereg spraw dotyczących terenów okupowanych.

ROKOWANIA MOŻLIWE DOPIERO PO ZANIECHANIU BIERNEGO OPORU.

BERLIN, 21. września. (AW). „D. Allg. Ztg.“ zaznacza, że Poincare podczas konferencji z premierem Anglii Baldwinem ponownie podkreślił znaną swą tezę t. j. że nie przystąpi do rokowań przed zaniechaniem biernego oporu ze strony Niemiec. Zgodził się tylko na pewne ustępstwa ze strony Anglii, mianowicie przyrzekł Baldwinowi, że podda dokładnej krytyce obecne propozycje Stresemana.

Powrót gen. Hallera i Muśnickiego do czynnej służby.

Ustąpienie generała Rydz-Smigłego

WARSZAWA, 21-go września. (Tel. wł.). Jak się wazh korespondent dowiadyuje z pewnego źródła gen. Józef Haller na własne żądanie został przyjęty do czynnej służby jako generalny inspektor artylerji. W związku z tem złoży on mandat.

Gen. Dowbór-Muśnicki przywrócony został do czynnej służby i obejmuje inspektorat armji w Wilnie w miejsce ustępującego gen. Rydz-Smigłego.

Rząd obraduje nad sprawą regulacji wynagrodzeń robotniczych i urzędniczych

WARSZAWA, 21. września. (AW). Z inicjatywy i pod przewodnictwem prezydenta Rady Min. odbywały się w d. 19 i 20 bm. konferencje zainteresowanych ministerstw z przedstawicielami czynników parlamentarnych. Omawiało szczegółowo sprawę dotyczącą regulacji poborów urzędników państwowych i robotników

przedsiębiorstw państwowych i prywatnych. Powzięto szereg wniosków dotyczących zasadniczego uregulowania płac robotniczych stojących dziś niekiedy w niewspółmiernym stosunku do istoty potrzeb. Postanowiono użyć ewent. silnych represji przeciw opornym w tej sprawie przemysłowcom.

Pobory za październik podwyższone o 62 proc.

WARSZAWA, 21. września. (AW). Urzędnicy państwowi otrzymają z d. 1. października pełne pobory wrześniowe, zwiększone o koszt

wzrostu utrzymania w okresie od 15. sierpnia do 1. 2 września t. j. o 62 proc.

Konwent seniorów zwołany na 28 b. m.

WARSZAWA, 21. września. (Pat). Dziś w południe zwołał wicemarszałek sejmu p. Zygm. Seyda konferencje przedstawicieli klubów, którzy w liście wystosowanym do marszałka Rataja domagali się jak najwcześniejszego zwołania plenum Sejmu. W konferencji wzięli udział pp.

Barilecki, Dąbski i Thugutt. Uchwalono, żeby zwołać konwent seniorów na 28. bm. O powyższej uchwale zawiadomił dyrektor kancelarji sejmowej p. Pomykański telegraficznie bawiącego w Krynicy marszałka Rataja.

Spór o Jaworzynę na Lidze Narodów.

GENEWA, 21. września. (Pat). Rada Ligi Narodów rozpatrywała sprawę Jaworzyny. Odczytano decyzje Rady ambasadorów oraz noty Skirmunta i Benesza. Skirmunt nie wchodząc w meritum sprawy, co do której złożył poprzednio wyczerpujące memorandum, wyraził życzenie aby sprawa Jaworzyny odbijająca się fatalnie na położeniu miejscowej ludności i utrudniająca ustalenie się przyjaznych stosunków polsko-czeskich była rozstrzygnięta w jak najkrótszym czasie.

Benesz nie poruszając również meritum powiadał, że zgodnie z propozycją Rady ambasadorów najkrótszą procedurą byłoby odesłanie sprawy prawnej tej kwestji do Hagu, ponieważ trybunał haski należy uważać za ostatnią instancję.

W odpowiedzi zaznaczył Skirmunt, że jego zdaniem autorytet Ligi wystarcza dla rozstrzygnięcia sprawy bezapelacyjnie. Na propozycje Ishi'ego polecił Rada sprawozdawcy, Quinones de Leo przedłożyć w jaknajkrótszym czasie projekt rezolucji Rady.

ZWROT PRYWATNEJ WŁASNOŚCI Z ROSJI.

WARSZAWA, 21-go września. (Tel. wł.). Przed kilku dniami przybył z Rosji transport zawierający w 4 wagonach 170 skrzyń, przeważnie własności prywatnej, złożonej w swoim czasie jako depozyt w Moskwie. Rzeczy te złożono na Zamku i od przyszłego tygodnia będą wydawane właścicielom.

Gwałtowna zniżka dolara na giełdzie berlińskiej.

W GDAŃSKU PŁAČONO ZA DOLARA 400 TYSIĘCY MAREK POLSKICH

WARSZAWA, 21-go września. (Tel. wł.). Wczorajsza giełda w Berlinie miała przebieg sensacyjny. Dolar z 230 milionów spadł na 100 milionów mk. niem. Ruch był tak ożywiony, że marek zabrakło. Ten spadek dolara jest następstwem nowej akcji ratowniczej Banku Rzeszy, który rzucił na giełdę ostatnie swoje zapasy dolarów.

Ta berlińska sensacja miała na giełdzie gdańskiej ogromny wpływ. Dziś w Gdańsku dolar kosztował 127 milionów marek niem. przy tendencji zniżkowej. Natomiast katastrofalny był spadek marki polskiej w Gdańsku. Marka niemiecka spadła na 31 tysięcy mk. pol. co przerechowane na dolary daje 400 tys. mk. za dolara.

Strajk robotników portowych w Gdańsku.

ZADZIWIAJĄCA OBOJETNOŚĆ RZĄDU POLSKIEGO.

WARSZAWA, 21-go września. (Tel. wł.). Strejk robotników portowych w Gdańsku trwa 5-ty dzień i spowodował zupełne zamknięcie przystępu Polski do morza. Rząd polski widocznie stoi na stanowisku, że strejk jest wyłączną sprawą Gdańska, choć Polska wskutek tego ponosi niemałe straty.

Wczoraj przemysłowcy oświadczyli gotowość rokowań pod warunkiem poprzedniego podjęcia pracy.

W odpowiedzi robotnicy uchwalili podtrzymać strejk.

„Gazeta gdańska“, organ komisarsza polskiego Plucińskiego atakuje robotników i staje po stronie przemysłowców.

SPRAWA POŻYCZKI NIE KLEI SIĘ.

WARSZAWA, 21. września. (AW). „Gaz. Warsz.“ donosi, że min. Kucharski po kilkudniowym pobycie w Paryżu wyjechał do Genewy, poczem wraca do Paryża w niedzielę. Rokowania w sprawie pożyczki postępują naprzód.

TAJEMNICZA PRZESYŁKA MATERJAŁÓW WYBUCHOWYCH DO TORUNIA.

POZNAN, 21. 9. (tel. wł.). Na dworcu tułtejszym przytrzymano podejrzaną parę, która chciała nadać do Torunia 4 skrzynie i 3 worki, deklarując ich zawartość jako przybory myśliwskie. Po rewizji skonstatowano, że skrzynie zawierały naczynia z nitrogliceryną, w workach znajdował się proch. Znaney orzekli, że materiały te wystarczyłyby do zburzenia połowy miasta.

EMIGRACJA SIŁ ROBOCZYCH DO FRANCJI.

WARSZAWA, 21-go września. (Te. wł.). W pierwszym półroczu 1923 wyjechało z Polski do Francji 4.104 robotników, z tego 1.015 zaliczanych a 3.389 rolników. Ogółem dotąd wyjechało z Polski do Francji 21.210 robotników.

ROZRUCHY KOMUNISTYCZNE W BULGARII.

SOFIA, 21. września. (Pat). Bulg. Ag. donosi: Ubiegłej nocy doszło w Stara Zagorze do starcia między grupą uzbrojonych komunistów a wojskiem. Spokój został przywrócony. W tym samym czasie usiłowali komuniści w mieście Czirpan zaatakować komisariat policyjny. Policja odpędziła napastników. Aresztowano 12 komunistów. W czasie strzelaniny zabiło 6 komunistów.

ZAKONSPIROWANI MONARCHIŚCI NIEMIECY POD KLUCZEM.

BERLIN, 21. września. (AW). Policji berlińskiej udało się onegdaj w nocy wpaść na trop tajnej organizacji prawicowej pod nazwą „Prinz Ludwig Ferdinands Gruppe“. Przy sposobności aresztowano około 70 osób i rekwirowano większą ilość broni.

Wybory do gmin w Czechach.

Frysztat 28 września.

W niedzielę w całej Czechosłowacji odbyły się wybory do rad gminnych. Na ogół wyniki nie zmieniły wiele składu zarządów gminnych, wykazały tylko ogromne rozbieżności w obozie robotniczym, co przyczyniło się do pewnego wzmocnienia narodowej demokracji i agrarjuszki klerykałów.

Na Słowaczynie żywioły czeskie poniosły zupełną klęskę, zaznaczył się natomiast wzrost wpływów opozycyjnych żywiołów słowackich. W czeskiej części Śląska cieszyńskiego wbrew sfałszowanemu przez rząd spisów ludności wybory wykazały, że ludność polska tam żyje silnym życiem politycznym. Akcję wyborczą prowadziła tu głównie bratnia Polska Soc. Partja Rob. i jej wyłączną zasługą są dodatnie wyniki wyborcze.

Wedle dotychczas znanych wyników dzielnic trzymała się Karwina, która uzyskała 23 mandatów polskich (razem z komunistami). Gorzej nieco wypadła sprawa z Frysztatem, gdzie jednak 350 głosów wojskowych zaważyło na szali. Dzielnie trzymało się także zagrożone Stare Miasto, gdzie polscy socjaliści i komuniści otrzymali 19 mandatów, oraz Szumbark, gdzie Polacy mają większość.

Frysztat. Polacy 9 mandatów (w tem 3 socjalistów), komuniści polscy 2, czescy 2, czescy soc. dem. 2, Niemcy 10, Żydzi 2, niemieccy 1, inne czeskie stronnictwa 10.

Karwina. Polacy 18 mandatów (w tem 7 socjalistów), Komuniści 5 (4 Polacy, 1 Czech), Niemcy 5, Czesi 4, czescy soc. dem. 4.

Stonawa. Polacy 24 (w tem 13 socjalistów) komuniści polscy 4, Czesi 2.

Łazy. Polacy 10 (w tem 7 socjalistów), komuniści 11 (5 Polaków, 6 Czechów) Czesi 10, czescy soc. dem. 8, Czesi 11, Żydzi 2.

Poreba. Polacy 4, Czesi 15, komuniści 9 (w tem 3 Polaków), 2 polskich klerykałów.

Stare Miasto. Polacy 19 (w tem 16 socjalistów i komunistów), Czesi 11.

Darków. Polacy 20 (w tem 10 socjalistów), Czesi 4, komuniści 4, Ślązakowcy 2.

Łąki. Polacy 19 (w tem 7 soc. i 2 komunistów), Czesi 5.

Górna Sucha. Polacy 22 (w tem 10 soc.), komuniści polscy 3, Czesi 5.

Dolna Sucha. Polacy 9 (w tem 8 soc.) Czesi 15 (w tem 7 soc.-dem.) komuniści 6 (Polacy 3, Czesi 3).

Średnia Sucha. Polacy 8 (wszyscy socjaliści), komuniści 10 (w tem 5 Polaków), czescy soc. dem. 4, narodowcy 8.

Polska Lutynia. Polacy 12 (w tem 6 soc.) komuniści 4 (w tem 3 Polacy), Czesi 14.

Niemiecka Lutynia. Polacy 8, komuniści 6 (w tem 4 Polacy), klerykali 6, Czesi 10.

Cieszyn. Polacy 2, niem.-soc. 1, Niemcy 14, czescy soc. dem. 5, Czesi 8, Ślązakowcy 5, Żydzi 1.

Ropica. Polacy 12 (w tem 3 soc.), komuniści polscy 3, Czesi 2, Ślązakowcy 1.

Błędowice. Polacy 23 (w tem 12 soc.) Czesi 7.

Szumbark. Polacy 10 (w tem 7 soc.) czescy soc. dem. 4, narodowcy 4.

Datynie dolne. Polacy 11 (w tem 6 soc.) Czesi 4.

Cierlicko. Polacy 13 (w tem 4 soc.), Czesi 5.

Żywocice. Polacy socjaliści 7, polska lista obywatelska 8 mandatów.

Trzyniec. Polacy soc. 4, polscy komuniści 7, polscy klerykali 4, Ślązakowcy 2, Niemcy 9, Czesi 10.

Leszna Dolna. Polacy socjaliści i komuniści 12, polscy pałaczeni 8, Czesi 4.

Bogumin. Polacy 4 mandaty, Niemcy 14, niemieccy socjalni demokraci 4, Czesi 8, czescy soc. dem. 2, komuniści 2, Żydzi 2.

Zabłocie. Polacy 6 mandatów, klerykali czescy 2, czescy soc. dem. 7, narodowi socjaliści 8, komuniści 1.

Skrzeczoń. „Obrona“ 16 mandatów (z tego 8 Polaków i 3 Niemców), czescy socjalni demokraci 5, narodowi socjaliści 7.

Oldrzychowice. Socjaliści mandaty 3, komuniści 7, lista obywatelska 14.

W powiecie frysztańskim otrzymali: Polacy 10.649 głosów. Czesi 17.402 gł., Niemcy 2619 gł. pozatem komuniści 8.116 gł. Żydzi 589 gł.

* * *

Z dotychczas wiadomych danych wynika, że Polacy otrzymali przeszło 600 mandatów. A liczba ta podana jest bez komunistów polskich, tak, że ilość polskich mandatów w zastępstwach gminnych powiększa się jeszcze przez te mandaty.

W każdym razie — ludność polska może być zadowolona z wyników wyborów.

—•••—

Groźba faszystowskiej dyktatury w Niemczech.

BAWARJA PRZECIWKO RZESZY. — TROSKA O TRZOS POWODEM KONFLIKTU. — WOJNA MARKSISTÓW.

Na zjeździe chłopskim w Tutenhausen, bawarski prezydent ministrów Knilling wygłosił przemówienie, w którym oświadczył, że kanclerzowi Rzeszy Stressemannowi powiedziano wyraźnie, że Bawaria nie ma do niego tego zaufania, jakie żywiła wobec b. gabinetu Cuna, i że nie jest wykluczonem, że już w najbliższych dniach przyjdzie do poważnych konfliktów z Rzeszą.

Trzeba przyznać — mówił p. Knilling — że Stressemann szukał porozumienia z Bawarią, nie można sobie jednakowoż wyobrazić większego zła nad nadmierne opodatkowanie. Także przeciwko metodom likwidowania sporu w Zagłębiu Ruhr, ma Bawaria jak najpoważniejsze zastrzeżenia.

Knilling oświadczył, że na razie oddzielenie się od państwa nie wchodzi w rachubę.

Gdyby jednak teraźniejszy rząd Rzeszy miał być zastąpiony przez wyłączny rząd socjalistyczny, albo może przez rząd rad robotniczych, wtedy Bawaria stanie przed zadaniem bronięcia niemieckiej sprawy przeciwko takim próbom. Dlatego musi być uznana konieczność utrzymania patriotycznych związków. Marksisci natomiast muszą być wytepieni.

Mowa bawarskiego prezydenta ministrów Knillinga jest ciekawą ze względu na to, że bawarscy separatysty przemawiają przez jego usta w taki sposób, ażeby w roli obrońców całości Rzeszy skłonić ku sobie i tych jeszcze, którzy z ukosa patrzą na separowanie się Bawarii.

Ta mowa p. Knillinga podzielała bezsprzecznie na robotników niemieckich, jak wołanie alarmowe. Dzisiaj bowiem faktycznie tylko jeszcze proletariąt niemiecki jest obrońcą jedności i całości państwa.

NA TROPIE MORDERCÓW DELEGATÓW WŁOSKICH.

RZYM, 21. września. (Pat). Z Tirany donoszą, że w okolicy Argyrokastron aresztowano osobnika ubranego w mundur grecki, który wyjawiał nazwiska zabójców członków delegacji włoskiej do komisji delimitacyjnej, jak również współwinnych dokonania zabójstwa.

—•••—

UPTON SINCLAIR.

100%

Historja patryjoty.

Tłumaczyła z angielskiego

dr. FELICJA NOSSIG.

(Ciąg dalszy.).

49.

Piotr udał się do pokoju 427 w American House, gdzie go oczekiwał Mc Givney. Nie powtórzył już swoich podejrzeń, a Piotr również nie wspominał o tem; zrozumiał, że co minęło, ma być zapomniane. Władze zdecydowały się przyjąć prezent, podany im przez los na srebrnym talerzu. Od wielu lat dążeniem ich było dostać czerwonych w swe ręce i oto teraz udało im się to.

— Słuchaj pan, panie Gudge, — rzekł Mc Givney. Oto jest pańska historia: Byleś pan aresztowany, wypytany przy pomocy „trzeciego stopnia“, udało się panu dowieść policji, że nie wie pan o niczem. I puszczono pana na wolność. Chcąc pana kryć, puściliśmy jeszcze kilku innych. Wróć pan, teraz do swoich przyjaciół i staraj się pan wykryć, co czerwoni planują i czynią. Naturalnie musisz pan twierdzić, że to wszystko jest ukartowaną grą. Trzeba koniecznie dowiedzieć się, co oni o tej sprawie wiedzą. Bądź pan ostrożny, zastanów się nad każdym krokiem, przez jakiś czas traktować pana będą z nieufnością. Byliśmy u pana w pokoju i przewracaliśmy wszystko, ażeby rzecz wyglądała prawdopodobnie.

Piotr wyszedł z hotelu, lecz nie udał się natychmiast do czerwonych. Włóczył się przez godzinę, chcąc się upewnić, że nikt go nie śledzi, poczem zatelefonował do Nell. W godzinę później spotkali się w parku; Nell padła w jego objęcia, ucałowała go uszczęśliwioną i pełną zapału. Musiał jej naturalnie wszystko opowiedzieć; gdy się dowiedziała, że Joe Aniel jest tajnym agentem, wytrzeszczyła zrazu na Piotra oczy pełne przerażenia, a potem śmiała się tak, że jej łzy z oczu kapaly. Gdy Piotr opowiedział jej, jak się wykreślił z trudnego położenia, czuł się po raz pierwszy pewnym jej miłości.

— Teraz trzeba zaraz przystąpić do czynu — rzekła, gdy cokolwiek ochłonęli. Gazety przepełnione są tą aferą, a stary Nelse Ackerman, drży z pewnością o swoje życie. Ten list oto wysłę dziś wieczorem — patrz, picany jest inną maszyną niż pierwszy. Pisałam go w składzie maszyn, w ten sposób list ten nigdy mnie nie zdradzi.

List miał adres Nelse Ackermana i dodaną była uwaga: „prywatnie“. Piotr przeczytał:

„Wiadomość tę przesyła panu przyjaciel. Czerwoni mieli w domu pańskim szpiega, który narysował dla nich plan pańskiego domu. Policja ukrywa prawdę przed panem, ponieważ nie może znaleźć śladu zbrodniarzy, a nie chce się przyznać do swego niedołęstwa. Pewien człowiek wykrył sam cały spisek, musiałby się pan z nim porozumieć. Policja będzie chciała temu przeszkodzić. Żądam pan mimo to zobaczenia go, lecz nie wspomnij pan nic o tym liście. Jeżeli zachowa pan tajemnicę co do tego listu, gotów jestem i nadal panu pomagać, lecz jeżeli pan komukolwiek o tem powie, nie będę mógł tego uczynić“.

— Skoro otrzyma ten list — rzekła Nell —

postanowi coś z pewnością. Musisz więc wiedzieć, jak się masz zachować, wszystko od tego zależy. I Nell pouczyła Piotra, jak się ma zachować, gdy spotka się z królem American City. Piotr podziwiał jej mądrość, uczył się cierpliwie i posłusznie swej lekcji, przyrzekł uczynić wszystko, co mu wskaże. W nagrodę otrzymał pocałunki i wrócił do domu, aby spać snem sprawiedliwego.

Następnego poranka wziął się do roboty dla Mc Givney'a, by ten nie miał powodu uskarżać się na niego. Poszedł do Mirjam Jankowiczówny i Mirjam podała mu obie ręce i przywitała go tak serdecznie, iż wiedział, że odpokutował już zbrodnię wobec małej Jennie. Piotr był znów męczennikiem. Opowiadał o „trzecim stopniu“ ona zaś opowiedziała mu, że woda z przewróconej balii, przesiąkła przez powalę i zepsuła obiad biednego robotnika.

Dowiedział się też od niej, co czerwoni myśleli o całym wypadku. Adwokat Andrews żądał, by mu pozwolono odwiedzić uwięzionych, lecz odmówiono mu i nie przyjęto również kaucji. Poprzedniego wieczora odbyło się u Andrews'a zgromadzenie, na którym omawiano zajście. Wszyscy I. W. W.'si twierdzili, że była to podła, ukartowana gra. Kartki były sfałszowane, dynamit przemycany przez policję. To wszystko było tylko pozorem, celem zamknięcia głównej kwatery I. W. W. i uwięzienia kilku socjalistów. Najgorszą była naturalnie propaganda; te straszne bajki wydrukowane we wszystkich gazetach. Czy Piotr czytał poranne wydanie „Times'ów“? Wzywano tam motloch, ażeby lynchował czerwonych.

(C. d. n.)

Nowiny z dnia.

Lwów, 22 września

REPERTUAR TEATRU MIEJSK. WE LWOWIE:

Sobota o g. 7.30 „Coppelia”, balet Nedbala.
Niedziela o g. 7.30 „Traviata”.
Poniedziałek o g. 7.30 „Orle”.
Wtorek o g. 7.30 „Bajki”, balet fantaz. O. Nedbala.

REPERTUAR TEATRU MAŁEGO, Gródecka z b:

Sobota i niedziela o g. 7.30 „Musisz być moją”.
Poniedziałek o g. 7.30 „Tragedja dzieci” (50% zn.).
Wtorek o g. 7.30 „Musisz być moją” (30% zn.).
Środa o g. 7.30 „Oczy księżniczki Fatmy”.

REPERTUAR TEATRU NOWOSCI, ul. Słoneczna:

Sobota o g. 7.30 „Szkoła kokot”.
Niedziela o g. 7.30 „Madame Pompadour”.
Poniedziałek o g. 7.30 „Królowa Tango” (30% zn.).
Wtorek o g. 7.30 „Szkoła kokot”.

TEATR LITER-ARTYST. „BAGATELA”, ul. Rejtana 3.

Od czwartku 20 września b. r. zmiana programu.
Część I. „Już po Targach” bluetka p. Z. Żywickiego.
Część II. Goscinnie występy artystki teatrów miejskich
Zofji Fedyczkowskiej, Bronowski, Bronecki, Jaickie i
Marta. — Część III. „Noc w Apteczce” farsa w 1 akcie
p. Bebe. Początek o g. 8.30 wieczór. Przedprzedaż:
WP. Seyfarth, Akademicka 6.

TEATR ZYD. dyr. S. M. GIMPEL, Jagiellońska 11.

Sobota i niedziela o g. 7.30 „Wesołe dziady”.
Sobota o g. 8.30 „Almo, gdzie mieszkasz”.
Niedziela o g. 8.30 „Córka Jerozolimy”.

CHOROBY WENERYCZNE W BORYSLAWIE.

Wczoraj steraniem Uniwersytetu Ludowego rozpoczęło się w kinie „Apollo” w Boryslawie wyświetlanie filmu „Choroby weneryczne”. Znakomite obrazy filmowe ilustrują rozwój, straszne skutki i możliwość leczenia tej groźnej choroby, tak masowo dziś rozpowszechnionej. Obrazy są objaśniane przez lekarzy Kasy chorych. Prelekcje te połączone z przedstawieniem potrwały jeszcze tylko przez dziś (sobota) i przez niedzielę, a rozpoczynają się o godz. 6-tej. Robotnicy boryslawscy powinni masowo skorzystać z tej sposobności i zapoznać się z tą niebezpieczną chorobą, aby nauczyli się jej unikać, a chorzy, aby jej nie lekceważyli, ale zabrali się do natychmiastowego leczenia. Niskie ceny wstępu umożliwiają każdemu pójście do tego kina.

„W KRAINIE BAŚNI” We wtorek 26 bm. Teatr Wielki występuje z premierą fantastycznego baletu w 7 obrazach O. Nedbala p. t.: „W krainie baśni”. Rzęcz dzieje się w świecie fantastycznym i ujeta jest w szereg prześlicznych obrazów, które uwagę widza trzymać będą w napięciu od początku do końca. Układ choreograficzny baletmistrza Faliszewskiego. W balecie biorą udział pp. Kirsanova, Burkačka, Biczówna, Ciesielska, Faliszewski, Fortunato, Ciesielski, Morawski i cały corps de ballet. Dekoracje z pracowni Z. Balka. Strona muzyczna spoczywa w rękach p. Stadlera. „W krainie baśni” będzie naprawdę atrakcją dla miłośników sztuki choreograficznej, oraz dla dzieci. Premiera już dziś omdziła żywe zainteresowanie.

„OCZY KSIĘŻNICZKI FATMY” Premiera tej doskonałej komedji Stefana Kiedrzyńskiego odbędzie się w środę w Teatrze Małym. Kiedrzyński należy do najzdolniejszych młodych komedjopisarzy, którego sztuki poza wartością literacką mają duże walory sceniczne, dlatego też grają je wszystkie teatry z dużym powodzeniem. Do takich doskonale zrobionych komedji należą również „Oczy księżniczki Fatmy”, wystawiane w ubiegłym sezonie kilkadziesiąt razy w Warszawie. U nas obsadła sztuki będzie doskonała, grają bowiem pp. Bilińska - Czarnowska, Ładziówna, Łorczyńska, Orzechowski, Rygier i Zabielski. — Reżyseruje p. Orzechowski.

DYREKCJA TEATRÓW MIEJSKICH donosi, że p. Zofja Fedyczkowska nie należy do zespołu teatrów miejskich.

TOWARZYSTWO SZTUK PIĘKNYCH we Lwowie komunikuje: W niedzielę 23 bm. o godz. 11 przedpoł. nastąpi otwarcie pierwszej w tym roku bieżącej wystawy Towarzystwa, na którą nadesłali swe prace artyści - malarze: Janina Nowotnowa, Janusz Jarosiewicz, Artur Klar, Adam Batycki, Joachim Weingarten, oraz art.-rzeźb. Eugeniusz Weinberg. Prócz tego wystawiony bę-

W kinoteatrze „Apollo” w Boryslawiu

wyświetli Uniwersytet Ludowy w sobotę 22 i w niedzielę 23 września film naukowy p. t.

„Choroby weneryczne”

w 5-ciu aktach.

Film ten niema nic wspólnego z filmem wyświetlonym niedawno w Boryslawiu.

Wstęp dla Pań tylko na balkon, dla mężczyzn tylko na parter.

Film objaśniają lekarze Powiat. Kasy Chorych

dzie karton do witrażu art.-mal. Karola Maszkowskiego p. t. św. Michał Archanioł. Wystawa otwarta codziennie od godz. 10—4 popoł. w lokalu Towarzystwa przy ul. Dzieduszyckich 1. (Gmach Muzeum Przemysłowego). Wstęp 15.000 mk., dla młodzieży szkolnej 5.000 mk.

OSOBLIWE METODY. Organ sjonistów lwowskich „Chwila” nie uznaje widocznie praw własności — nawet reporterskiej. Onegdaj mianowicie dowcipna owa redakcja przedrukowała prawie dosłownie rozmowę delegatów młodzieży socjalistycznej z rektorem uniw. i nie uznała za stosowne podać źródła. A należało to uczynić, choćby ze względu na fakt, że ani delegaci soc. nie składali redaktorom „Chwili” sprawozdania, ani też Duch Święty, który jak wiadomo nie ma kontaktu z pokoleniem Judy, nie obdarzył jasnowidzeniem kopistów naszej notatki.

KURSY RADJOTELEGRAFJI I RADJOTELEFONJI WE LWOWIE. Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. zarządziło otwarcie kursu ogólnego radiotelegrafji i radiotelefonji przy państw. szkole przemysłowej we Lwowie. Kurs ma na celu szerzenie wśród szerszych kół inteligentniejszego ogółu wiedzy radiotechnicznej i zainicjowania do tejże, oraz wykształcenia radiotelegrafistów do pełnienia czynnej służby na stacjach radiotelegraficznych wszelkich typów i systemów. Po ukończeniu kursu odbędzie się egzamin teoretyczny i praktyczny przed komisją, w skład której wchodzi delegaci Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ., Min. Pocht i Telegr., Min. Spraw Wojsk. i Stowarzyszenia Radiotechników Polskich. Na kurs ten, który rozpocznie się 8 października br., mogą być przyjmowani kandydaci bez różnicy pici, którzy ukończyli 6 klas szkoły średniej ogólnokształcącej lub równorzędną, uznaną przez M. R. i O. P. Czas trwania kursu 6—8 miesięcy. Nauka odbywać się będzie między godz. 17—21. Liczba miejsc ograniczona. Opłata za cały kurs 16 złp, w ratach. Szczegółów, dotyczących programu i pisnu nauki, dowiedzieć się można w czasie wpisów, które zostaną ogłoszone na 1. i 2. października od godz. 17—19.

WYPŁATA RATY PENSJI za październik wraz z dodatkami drożynianymi dla emerytów, wdów i sierót. Izba Skarbowa we Lwowie ukończyła dnia 17. września br. wysyłkę ostatnich przekazów czekowych na ratę pensji za październik br. wraz z dodatkami drożynianymi dla emerytów, wdów i sierót z natychmiastowym terminem wypłaty, wobec czego wypłata tych należności przez odnośne urzędy pocztowe będzie ukończona w dniach najbliższych.

KURSY WALUT I AKCJI PRZEMYSŁOWYCH. Akcje przemysłowe miały wczoraj tendencję lekko zwyżkową, zaś obce waluty utrzymały się na poprzednim poziomie. Na giełdzie warszawskiej płacono wczoraj dolary 277.500 do 282.500, franki złote 54.900 mk. Czeki: marki niem. 0'0019, ft. szterl. 1.309.000, fr. szwajc. 49.550, fr. franc. 17.100, kor. czeskie 8425, austr. 3'97, liry 12.500 mk. P. K. K. P. we Lwowie płaćta wczoraj: marki niem. 0'0017, dolary 277.200 do 280.000, dol. kanad. 267.300—270.000, ft. szterl. 1.273.000, fr. franc. 16.800, fr. belg. 18.800, liry 12.500, kor. czeskie 8400, austr. 3'90, miljonówkę 6930, złoty polski 45.000 mk.

Akcje przemysłowe płacono: Chodorów około 912 tys., Cegliski 150, Ćmiełów 270, Gafota 36, Oikos 687, Parowozy 112, Pezet 64, Pol. Nafta

118, Pol. tow. budl. 70, Rakuszawa 595, Siersza elektr. 70, Siersza gór. 1.112.000, Tespe 1.255.000, Zielentewski 1.925.000 mk.

CENY ZBOŻA. Na giełdzie zbożowej we Lwowie był wczoraj popyt za zbożem twardym przy miernej podaży. Płacono: 100 kg. pszenicy 830—870.000, żyto 490—500.000, nasienie lnu 1.600.000 mk.

STREJK URZĘDNIKÓW W GAL. KASIE OSZCZĘDNOŚCI. Słowo strejk było niegdyś wyklinań z ambon i przez sfery inteligentne. W obecnych czasach również pracownicy umysłowi chwytają się tego sposobu walki o byt. W kasie oszczędności, jednej z najstarszych i najpoważniejszych instytucji, wybuchł strejk urzędników na tle ekonomicznym. Dzięki rządowi chętny i paskopiastów zarówno nędza dotyka pracowników fizycznych jak i umysłowych.

SENZACYJNA POGŁOSKA o zamordowaniu b. wiceprezenta Łodzi, dra Stupnickiego. Pod tym tytułem „Głos Polski”, wychodzący w Łodzi, pomieścił artykuł, podając, że onegdaj w Łodzi rozeszły się uporczywe pogłoski, jakoby w kawiarni „Esplanada” we Lwowie Janina Osmólska, artystka kabaretowa, trzema strzałami z rewolweru zamordowała dra Romana Stupnickiego. Redakcja zacytowanego dziennika zwróciła się do komendy policji w Łodzi, ta zaś do lwowskiej policji, skąd nadeszła odpowiedź, że we Lwowie o niczem podobnym nie wiedzą. Wobec tego sensacja łódzka, która przez cały dzień emocjonowała tamtejszych mieszkańców, okazała się „kaczką” powakacyjną.

ROZSTRZELANIE SKAZANYCH W ZŁO-CZOWIE. Skazanych trzech sabotażystów w Złoczowie rozstrzelano na dziedzińcu więziennym. Prezydent państwa na wniesioną prośbę przez obronę odmówił ulaskawienia.

ARESZTOWANIE ZA OSZUSTWO. Urzędnik Powszechnego Banku Kredytowego przy ul. Jagiellońskiej, niejaki Wittlin, sfalszował zlecenie posła Rosmarina i podjął akcje wartości 70 milionów mk. Policja aresztowała Wittlina i prowadzi dalsze śledztwo.

OMAL NIE ZGINAŁ POD KOŁAMI SAMOCHODU. W ul. Krakowskiej samochód nr 7303, jadący w szybkim pedzie bez sygnałów, wpadł na Jzydora Bogunowicza, jadącego na rowerze. Bogunowicz zdołał uniknąć śmierci, rower jednak uległ zniszczeniu „Kawalerskie jazdy” samochodów bez sygnałów ostrzegawczych stały się istną plagą ulic miasta.

ZATRUCIE MIĘSEM. Wczoraj po południu zawezwano pogotowie ratunkowe do rodziny Lichwiarzów, zamieszkalej przy ul. Kr. Jadwigi. Zastano tu Zofję, Ludwika i Władysława Lichwiarzów, w wieku od 19—21 lat, ciężko chorych wskutek zatrucia potrawą mięsną, spożytą jeszcze w ub. środę. Przepłukano im żołądki i pozostawiono ich w leczeniu domowym.

NADEŚLANE.

Dentystyczne ambulatorium kolejowe i robotnicze Kętrzyńskiego 21 między Sokołem II a Szkołą Konarskiego 302 CENY ZNIŻONE — Ord. 9—11

„OKRĘGÓWKA”

Spółdzielnia pracowników kol. we Lwowie i jej sklepy na prowincji sprzedaje

swoim członkom, różnego rodzaju **materiały tekstylne, gotowe ubrania i obuwie na RATY miesięczne.**

Hasła na użytek chwil.

komunistyczna szczerść. — Dzisiaj tak, jutro inaczej. — Interes kramika przede wszystkim. — Spekulacja na nastroje. — Programowa różnica.

Niektóre partyjne pisma niemieckie a między innymi „Vorwärts” zamieszcza przedruk protokołów z odbytych w ostatnich czasach posiedzeń berlińskich, organizacji komunistycznej. Na jednym z takich posiedzeń omawiane było zagadnienie o aktualności hasła na dzisiejszą chwilę. Komintern — jak wiadomo — rzucił na dzisiaj nowe hasło: tworzenie rządów robotniczo-właścicielskich. Co prawda prawowierci i „lewicowi” komuniści postanawiali krótko trzymać się starej zasady o „dyktaturze proletariatu”. Krok za krokiem trzeba było jednakowoż nowym prądom wiejącym z moskiewskiego Kremla i ostatnia ruchawka komunistyczna w Niemczech dokonywała się już wyłącznie pod zawołaniem: rządu robotniczo-właścicielskiego.

Rozpoczęto nawet gorące umizgi w stronę chłopstwa, a „Rothe Fahne” pomieszczała płomienne artykuły w obronie chłopów a przeciwko socjalistom, którzy oskarżali paskującą jak u nas nie wielką wieś o wrogi stosunek wobec miast i klasy robotniczej.

Na spadek kursu hasła o dyktaturze komunistów nad proletariatem przyczyniły się niemało doświadczenia rosyjskie.

Czemże zresztą są hasła dla komunistów. Dała na to odpowiedź — na jednym ze wspomnianych posiedzeń — znana działaczka komunistyczna Ruth Fischer w takich słowach: „Mówi się o tem, że masy podniosły hasło utworzenia rządu robotniczo-właścicielskiego. Podniosły je o tyle, że na dzisiaj jest hasłem partii komunistycznej. Jeśli jednak partia rzuciła hasło: „rządu księżycowego”, to masy podniosłyby i ten okrzyk, albowiem zaufanie (?) mas do partii komunistycznej jest tak wielkie, że działać będą wszystko, cokolwiek im tylko partia komunistyczna poleci”.

W samej rzeczy oświadczenie rzuca dobitne światło, na odnoszenie się komunistów do mas, jaką została ocena ich hasła, zamarkowany został stopień wpływów partii komunistycznej — słowem, ustęp postąpić mógłby za program

tych, którzy podszycają się pod miano „lewicy” robotniczej.

Ich zdaniem masy pójdą w każdej chwili za każdym hasłem, chociażby było najbardziej beznadziejnym.

Przyznać trzeba, że tej „owocnej” działalności pomaga ogromnie wstrząsający życiem gospodarczym Europy kryzys, zawikłania polityczne i militarne.

Jaskrawym tego przykładem są wypadki odgrywane się w Zagłębiu Ruhr.

Sekretarz Międzynarodówki socjalistycznej tow. T. Shaw, zdając sprawozdanie o położeniu w Ruhr, pisał: „energiczny człowiek z grupą oddanych sobie ludzi w każdej chwili mógłby w Zagłębiu wywołać bunt, rozruchy i napewno miałby za sobą całą ludność tamtejszą, bez względu na to, czy człowiek ten byłby komunistą, socjalnym demokratą czy też nacjonalistą”.

Ruth Fischer i jej towarzysze partyjni starają się wykorzystać tę dezorientację i wzburzenie mas — o którym mówi i tow. Shaw w swoim sprawozdaniu w taki sposób, ażeby tylko partia mogła się poszczycić bardzo wątpliwymi sukcesami.

Dla socjalistów takie stanowisko jest nie do przyjęcia. Nie może im bowiem chodzić o wyzyskiwanie nastrojów mas. Dla socjalistów zasadą pozostaje i nadal dążenie do zniszczenia warunków wśród których dla mas wszystkie hasła są jednakowe. Na wszystkie są jednakowo wrażliwe lub... obojętne.

W osądzeniu wartości hasła, oceny sytuacji historycznej i świadomego ruchu mas zarysowują się jaskrawo dwie metody i różnice oddzielające taktykę i teorię socjalistyczną od komunistyczną.

I przyszłość kultury zależy od tego która z tych metod okaże się zwycięską nie tylko na dobie dzisiejszą, ale i na dłuższą metę.

—*—

Jak się prowokuje pracowników państwowych.

(Dodatek na zakupy zimowe.)

Cieszcie się pracownicy państwowi! Nareszcie rząd pomyślał o was, nareszcie przyszedł wam z wydatną pomocą. Przedwcześnie były wasze utyskiwania, rząd pokazał że jest ojcem dla swoich pracowników, że rozumie ich ciężkie położenie. Otrzymacie dodatek na zakupy zimowe w wysokości 30 proc. pólców wypłaconych 1. września.

We wszystkich biurach i urzędach, na kolejach i pocztach, w magistratach, przedsiębiorstwach państwowych i gminnych zapanuje radość. Zniknie troska o zaopatrzenie w opał, ziemniaki i ciepłą odzież, jest dodatek, który na wszystko starczy. Urzędnik w 8 stopniu a kolejarz w 5 stopniu z rodziną złożoną z 4 osób otrzyma 1,370.785 Mp. (1), konduktor tramwajowy 738.251 Mp. (1). Za to kupicie buty dla siebie i dzieci, ziemniaków na całą zimę itd.

W ubiegłym roku utrzymali pracownicy państwowi na pokrycie wydatków zimowych trzymiesięczną pensję, jednomiesięczną bezzwrotną a dwumiesięczną spłacalną w ratach, a dzisiaj za rządów Chjeno-Piasta wystarczy 30 proc.

Czy potrzeba bardziej przekonującego argumentu, że jest lepiej aniżeli w roku ubiegłym, że kwestja poprawy bytu pracowników państwowych jest rozwiązana? W ubiegłym roku potrzeba było aż 300 proc. płacy miesięcznej, dzisiaj wystarczy 30 proc.

Czy jakkolwiek inny rząd potrafiłby dać pracownikom państwowym zapomogę zimową nie zwiększając wydatków państwowych? Bo przecież tych 30 proc. dodatku należy się pracownikom państwowym jako wyrównanie wzrostu drożyzny w drugiej połowie sierpnia. Ale co znaczy genjusz finansowy! Nie potrzebujecie

obszarnicy, wielcy przemysłowcy i paskarze otwierać waszych kasek, nabytych złotem, obejście się, wystarczy dodatek należny jako dopłata do sierpnia nazwać dodatkiem na zakupy zimowe i sprawa rozwiązana.

Cieszcie się więc wszyscy, którzyście podczas wyborów agitowali za ósemką, dzisiaj zbieracie owoce. A może w głębi duszy żal wam niedawnych czasów, kiedy to za rządów Sikorskiego zdawało się, że już jest lepiej, że drożyna powstrzymana. Kiedy to po biurach widać było krawców i szewców, którzy prosili by wziąć od nich obuwi lub ubranie na raty i kiedy to te raty można było bez krzywdzenia własnej rodziny spłacić.

Pocieszcie się, że nie was jednych oszukano, to samo spotkało wszystkie hasła, któremi pędzono wyborców do urny z „ósemką” w rękę. To samo spotkało i „chleb za 30 marek” i ani jednego żyda w Polsce i szkole wyznaniową i numerus clausus. Wybory się skończyły, hasła poszły w zapomnienie — odżyją, gdy przyjdą nowe wybory, ale wtedy może już głupców będzie trochę mniej.

Prac. państw.

—*—

Krajowy Zjazd Konduktorów kolejowych.

Przez cały dzień 15 września b. r. obradował w Krakowie przy ul. Dunajewskiego w Domu Robotniczym Zjazd delegatów Sekcji konduktorów Zw. Zaw. prac. kol. Zjazd zebrał prezesa C. S. kond. kol. Lengas z Warszawy. Przybyło na zjazd 72 upoważnionych delegatów z całej

Rzeczypospolitej Polski, nie wyłączając Okr. D. K. P. Poznańskiego i Górnego Śląska. Witali zjazd imieniem Z. Kola Z. Z. K. Kraków kol. Bator, imieniem Okr. kol. Chudzik, imieniem m. S. Kond. kol. Starzyk, imieniem S. O. Mech. kol. Mastek, wreszcie imieniem Rady Rob. P. P. S. i kooperatyw tow. Klucza. Miejscowa orkiestra Z. Z. K. na przywitanie odegrała szereg utworów, kończąc „Czerwonym Sztandarem”.

Po całodziennych obradach i obszernej dyskusji przy każdym z punktów porządku dziennego zjazd wyraził ustępującemu Zarządowi C. S. Kond. pełne votum ufności; poatem wybrano nowy Zarząd w składzie: prezes Lengas Aleks., kond. bag. Warszawa-Gł., wiceprezes Bator Rudolf, kier. poc., Kraków, sekretarz Wernikowski Wł., konduktor, Warszawa-Wsch., zastępca sekr. Bujno-Czekalski, kond. Warszawa-Wsch., skarbnik Wojciechowski, kond. rew. Piotrków i resztę Zarządu: Kramarz W., Przemyśl, Kmiecik, Inowrocław i Kiński, Białystok.

Na zjeździe uchwalono szereg wniosków natury taktycznej — organizacyjnej i ekonomicznej, z tych najważniejsze:

1) zjazd stwierdza, że

postulaty konduktorów zostały ujęte przez większość prawicową sejmu,

jak również dzięki rozbiciu konduktorów na szeregi związków żółtych i białych, jak P. Z. K. i Zw. Ch. kond., które ogół konduktorów zdradziły, nie stając w obronie postawionych postulatów konduktorskich;

2) zjazd wzywa W. W. Z. Z. K. do poczynienia energicznych starań w M. K. Z. w sprawie zrealizowania sprawy przeszerzowania kier. poc. o jeden stopień wyżej, niezależnie od ogólnego zaszeregowania po myśli uchwały z r. 1922;

3) zjazd wzywa W. W. Z. Z. K. do położenia nacisku w sprawie zaszeregowania konduktorów w ogólności o jeden stopień wyżej w myśl wniosku zjazdu z r. 1922;

4) zjazd domaga się od rządu unormowania godzinowego i przydziału ubrań służbowych;

5) zjazd protestuje przeciwko próbie odebrania przy ustawie emerytalnej nabytych praw konduktorom, a mianowicie odebrania zaliczenia roku za półtora do emerytury.

Resztę wniosków w liczbie 42 przekazuje zjazd nowo wybranej C. S. Kond. do rozważenia i zrealizowania

Należy zauważyć, iż zjazd wykazał nietylko przyrost członków z pośród konduktorów w organizacji klasowej, jaką jest Z. Z. K., ale trzeba podkreślić, iż dyskusja ujawniła wysoki poziom zrozumienia organizacyjnego delegatów, co daje gwarancję na przyszłość, że mimo szalonej nagonki na tę kategorię pracowników przez różne żółte i białe związki kol., ogół konduktorów będzie w jednych szeregach Z. Z. K., co przyczyni się do ich zwycięstwa i polepszenia doli

—*—

Komunikaty.

× „ZYCIE”. Posiedzenie Zarządu odbędzie się w poniedziałek 24 bm. o godz. 6 wiecz. w lokalu przy ul. Sykstuskiej 21, II. p. W razie braku przepisanej liczby członków posiedzenie odbędzie się w pół godziny później bez względu na nieobecnych.

Klimek.

Janicki.

× BACZNOŚĆ STRZELCY! Dnia 23 bm., w niedzielę o g. 11 odbędzie się ogólne zebranie strzeleckie w lokalu własnym, Zielona 7, na które bezwzględnie przybyć mają wszyscy strzelcy. Na porządku dziennym: 1) omówienie pracy kulturalno - oświatowej na rok bieżący; 2) zorganizowanie kursów specjalnych, jak kurs z zakresu czterech klas gimnazjalnych, kurs języka francuskiego i t. p.; 3) zorganizowanie Kółka amatorskiego; 4) sprawa wyjazdu na ogólne zawody strzeleckie w Lublinie.

× LEGJONISCI! Odznaki pamiątkowe z II. Zjazdu legionistów są do nabycia w Sekretariacie Związku legionistów (Zielona 7) codziennie w godzinach wieczornych. Legioniści na prowincji otrzymają je w dniach najbliższych

ANGIELSKA HERBATA i KAKAO MARKI

860-6

„SIBUNION“

jest do nabycia wszędzie.

Skład hurtowny: Warszawa, ulica Bielańska L. 18. Telefon 105-72.

Co chcą wywieźć z Polski.

Pisaliśmy niedawno, iż ze strony organizacji obszarniczych i chłopsko-piastowskich wywierany jest na rząd nacisk w kierunku zezwolenia na wywóz zboża za granicę, a akcję tę popiera u siebie ministerstwo rolnictwa.

Obszarnicy dla poparcia swych zabiegów opracowali statystykę plonów, podobną do tej, którą w r. b. przedstawili cukrownicy, aby wymóżyć na rządzie wywóz cukru za granicę.

Statystyka ta twierdzi, że z Polski należy wywieźć

400.000 WAGONÓW ZBOŻA.

Obszarnicy z tego źródła otrzymaliby ni mniej ni więcej tylko

24.000 MILJARDÓW MAREK,

licząc po 2 dolary za metr.

Wśród za obszarnikami idą cukrownicy, którzy obliczając, że tegoroczna kampania da 420.000 ton cukru, chcą na wewnętrzną konsumpcję zatrzymać 180.000 ton, resztę zaś t. j.

240.000 TON CUKRU

wywieźć za granicę i otrzymać z tego źródła 6 milionów funtów sterlingów, czyli około

7.333 MILIARDÓW MAREK.

Obszarnicy i cukrownicy zatem z wywozu zboża i cukru otrzymaliby z górą 30.000 miliardów marek polskich, t. j. 3 razy tyle, ile wynosi obecna emisja.

Agitując w kierunku otrzymania zezwolenia na wywóz zboża i cukru obszarnicy i ich bankierzy z dyrektorem Banku Ziemianskiego p. Korwin Szymanowskim, przedstawiają to, jako świetny interes dla skarbu, który — jak twierdzą — otrzymałby z eksportu całoroczne zapotrzebowanie obcych walut, nie wspominając jednak, że na to, aby skarb państwa wykupił od obszarników i cukrowników obce waluty, trzeba o 30.000 miliardów nadrukować więcej marek polskich i tę walutę jeszcze bardziej zdeprecjonować. Nie mówią również i o tem, że wywóz już nie tylko 400 tys. wagonów zboża, ale tylko połowy tej ilości i już nie 240.000 ton cukru, ale tylko 180.000 ton, na co podobno Rząd się zgadza, musi wywołać podrożenie tych produktów i zaciążyć na kieszeniach ogółu spożywców, co wzbogaconych na eksporcie obszarników i cukrowników jeszcze bardziej utuczy. Spożywcy stracą podwójnie skutkiem spadku marki i skutkiem braku produktów na rynku krajowym.

Ze jednak ogół ta klęska czeka, objawy tego mamy już obecnie.

Obszarnicy ufni w poparcie, jakie posiadają w rządzie, już obecnie ukrywają zboże, śrubując jego ceny.

Giełda zbożowa poznańska w ostatnich dniach ostentacyjnie stwierdza, że ceny zboża idą w górę z powodu... braku dowozu. Przez usługanych pisemników w prasie chęjskiej, przez usta różnych delegacji do rządu, przez wywiady z ministrem Goscickim i dyrektorem banku ziemian Eustachym Szymanowskim, dowodzi się, że obszarnictwo jest w nędzy z powodu braku gotowizny, a obszarnicy jednocześnie kpią sobie z tych doniesień i obchodzą się jakoś bez pieniędzy, skoro nie opróżniają spichrzy, jak to czynili dawniej, ilekroć byli w potrzebie.

Zamiast sprzedawać zboża, obszarnicy wołają ubiegać się o kredyty rządowe i zaliczki na przyszłe dostawy i oczekiwać zezwolenia na wywóz zboża, byleby kosztem skarbu Państwa i ogółu ludności zgarnąć tysiące miliardów.

Baczność Robotnicy Zagłębia Boryslaw!

W niedzielę, dnia 23 b. m. o godz. 3 popoł. na placu Domu Ludowego w Boryslawiu odbędzie się wiec ogólny z porządkiem dziennym: Sprawa strejku robotników firmy „Limanova“.

Ponieważ sprawa robotników firmy „Limanova“ jest sprawą ogółu robotników, przeto nie powinno nikogo braknąć.

ZARZĄDY ZW. ZAW.

Sprawy partyjne.

* ZGROMADZENIA SPRAWOZDAWCZE tow. posła A. Hausnera odbędą się:

w SAMBORZE, niedziela 23 bm., o godz. 12 w poł.

w STANISŁAWOWIE, poniedziałek, 24 bm. o godz. 7 wieczorem;

w CZORTKOWIE, wtorek, 25 bm., o godz. 4 po poł.

w ZBARAŻU, środa 26 b. m., o godz. 6 wieczorem;

w STRYJU, piątek, 28. b. m., o godz. 7 wieczorem.

Po zgromadzeniach odbędą się poufne zebrania partyjne dla członków P. P. S.

Sekr. Obw. Kom. Wsch. Małopolski.

A. Cwikowski — W. Raort.

Z WŁÓCZEGI

(Ciąg dalszy).

Bo dawniej w biednym, smutnym, wyzyskiwanym ludzie istniała podświadoma pewność, że to trucizna niewoli rozkłada organizm społeczny, i że ci, którzy wykorzystują jego pracę, są także ofiarami przemocy i że mimo różnic stanowych wspólna jest ich wszystkich dola, jako dzieci jednej, ujarzmionej ziemi. I wierzył ten lud, że wszystko będzie inaczej, skoro przyjdzie zmartwychwstanie z cierpienia i hańby niewoli. I dawniej w sferach, nieprzynajmniej się do proletariatu — nie mówię tu o złotej i kastowej międzynarodowce, która zawsze i wszędzie stała poza kręgiem swego plemienia, — żyła idea, podnosząca ku wyżynom, budząca poczucie wspólnoty celów a temsamem poczucie braterstwa i jedności z maluczkimi, zginającymi się również pod torturą jarzma i oczekującymi chwili odwetu. Idea Polski, wydartej ze szponów tygrysich i wynoszącej ku błękitom sztandar swej męki i chwały, była tą szlachetną mocą, cementującą mimo różnic społecznych wielkie rzesze na dziedzinach niewolnej ziemi. I praca dla tej przyszłej Polski była wspólną pracą i nadzieją na miłościwą wiosnę — wspólną nadzieją.

Dzisiaj to już minęło. Mgławicowy cień stał się ciałem, trud odkupienia spełniony. Piastowane w nocy niewoli marzenia o braterstwie ludów, o wielkim związku wolnych z wolnymi, o równych z równymi, marzenia, na których opierała się kiedyś wiara w wyzwolenie narodu, dziś wy-

dają się niepotrzebne. Rewolucjonizm ducha uważany jest za przeżytek romantycznych czasów. Dawne kategorie myślenia, których rezultatem była wojna światowa, odzyskują swe złowieszcze prawa w tych nawet, co na sprawę i rzeczy świata nie patrzą pod kątem egoistycznej wyłączności i własnego interesu. Stare schematy bytowania podkłada się nowym funkcjom życia, nie bacząc na zmieniony jego sens i treść.

Tego rozdźwięku między dawnym marzeniem a obecną teraźniejszością nie wyczuwa się nigdzie tak silnie jak w Warszawie. Bo to miasto ma w sobie tradycję, krwią dotąd pachnącą, bo to miasto było symbolem wszystkich najwznioślejszych i najczystszych tęsknot narodu. A przybysz z dalekich stron ojczystego kraju chodzi jego ulicami, niby w obłąkanych jakimś lali, nie poznając grodu swoich snów. „Więc taka ty, ojczyzno moja, w ognisku potęgi swej i majestatu swego“? — pytają boleśnie zdziwione oczy, na których jeszcze spią smętne i wielkie wspomnienia jak legendy. Wyszłaś z chmury aureoli, w której płonęły róże twojej przyszłej zorzy... i oto w bezwstydnym, orgiastycznym pląsie objawiła się nagość kurtyzany, chciwiej użycia za wszelką cenę, chłonącej bez pamiętnie wszystek kąt podstępem i przemocą zdobytych bogactw.

Warszawa politykuje płytko i beznamiętnie, stroi się w pawie przepych kolorów dla cudzoziemców, a pozatem przez wybrańców swoich używa życia, stwarzając dla nich i wykorzystując koniunktury chwili. Ze tworzy je drapieżna chciwość z jednej, a lekkomyślność z drugiej strony, że budowane są na ruchomym piasku, bo na krzywdzie ogólnej, że stają w poprzek celowej, rozumnie organizowanej odbudowie państwa i społeczeństwa, to nie obchodzi tych, którzy obecnie

trzymają w ręku kordelens polski i sami tańczą i tańczyć każą nad przepaścią...

Jesteśmy znowu zagubieni w przestrzeni. Nie należymy do nikogo; bezpańscy, swobodni, dumni, gnamy głuchą nocą koło osiedli, gdzie w tych godzinach, poświęconych wyłączności człowieka dopełnia się krótkotrwała złuda rozkoszy i stróżuje sen uciszący na chwilę istotną wiekiutą troskę i lęk. Czuwająca myśl nasza przelata pobok tysięcy i tysięcy ognisk bytowania ludzkiego, zamkniętego w małych i wielkich mieszkanach. Ileż tragedii tak potężnych jak te, które widywaliśmy na scenie, lub o których czytaliśmy w mądrych książkach, kielkuje tu i tam, pod dachami tych domostw, przykucniętych do pogodnie oddychającej piersi ziemi, a osłoniętych milczeniem nicościowego, o, tak... miłościwego nieba! Ileż czai się namiętności, ile lęgie się zbrodni, ile nędzy tuli się w mroku obojętnych gwiazd. Gdzieś, ktoś w szpazmie miłosnej rozkoszy przeży się na ciebie pożądaniem, gdzieś ktoś chrapliwym rżeniem konania przetrząsa zgromadzoną u łóża rodzinę. Biją przeciągle godziny, wydzwaniające przemianę wszystkiego. Pachną letnie trawy po sadach, i łakach zapachem sentymentalnej pieszczoty, po dachach i drożynach powiewa Żaduma o fioletowych oczach wodzą się pod ręce z Miłością i Śmiercią.

Niby tworzą się nowe formy bytu, inne wypełniają się treścią, inne zatracają się w rozkładzie, zapowiadającym miłość — ale właściwie wszystko trwa w jednym, pozornie tylko zmieniającym się bycie, bo wszystko jest jednością, która nie zna czasu ni przestrzeni.

(C. d. n.)

Teatr żydowski

Jagiellońska 11.

dyr. S. M. Gimpel

Sobota o g. 3:30 pop.

Sobota i niedziela o godz. 7:30

Almo, gdzie mieszkasz?

kom. operetka w 3 akt. Bluma.

Wesołe dziady

komedia w 3 aktach.

Bilety wcześniej do nabycia w domu pożyczoch „KAHANE” ulica Jagiellońska 11, od godz. 6-tej przy kasie teatru.

„Oszczędności”, które sprowadzają ruinę skarbu państwa.

Ze wszystkich rodzajów podatków jakie powinny wpływać do kas skarbowych, jedyny podatek majątkowy może przedstawiać wartość realną, ponieważ będzie ściągany według wartości złota (1 miliard franków złotych). Wszystkie inne podatki, płacone niemal powszechnie ze znacznym opóźnieniem, nie przedstawiają ani dziesiątej części tej wartości, jaką miały w czasie, kiedy je wymierzał sejm. Podatki bezpośrednie w mądrze rządzonych krajach stanowią największy dochód państwowy. Wszystkie inne, jak cła, zyski z przedsiębiorstw państwowych i t. p. mogą wybitnie zasilać skarb państwa, ale nie są głównym źródłem jego dochodów. U nas inaczej. Podatki nie pokrywają nawet tych kosztów aparatu podatkowego, jaki jest przeznaczony do ich ściągania, po pierwsze dlatego, że podatki płaci się za późno, a wiadomo, że tracą one z dniem każdym swą wartość wskutek dewaluacji marki, po drugie, że zasadniczo wymiar ich, nawet przy ustalonej walucie jest za niski w stosunku do ich wyrokości przedwojennej. Do pewnego stopnia wyjątek jakby dla ironii stanowi podatek dochodowy (od uposażeń) który płacą przedewszystkiem robotnicy, płacą regularnie co tydzień lub miesiąc. Wysokość tego podatku obliczana procentowo od wynagrodzenia, zabezpiecza skarb państwa przed większymi stratami.

Rząd „większości” wpada na różne pomysły mające na celu ratowanie skarbu państwa. Miedzy innymi występuje z polityką śmiesznego oszczędzania. Mamy zatem „komisarza oszczędnościowego”, który korzystając ze swych praw spełnia życzenia chłepa a rząd wedle jego projektu wyrzuca najzasłużniejszych ludzi z różnych urzędów jako „niebłagonadźnożnych”. Mamy projekty mniej lub więcej szczęśliwe w kierunku redukcji ministerstw, obcinania pensji poselskich i t. p. Warto przy tej sposobności przytoczyć że pisma chłepskie „apelują” do posłów, by się zrzekli części swych poborów, co przyniesie skarbowi państwa 30 miliardów mk. A 30 miliardów stanowi aż... pół miliona franków złotych.

W rzeczywistości wszystkie te projekty nie prowadzą do celu, bo należałoby raczej powiększyć liczbę urzędników zwłaszcza skarbowych. Tylko ślepy lub głupi nie widzi tego, że ściąganie podatków może być tylko wtedy sprawne, gdy do ich ściągania przydzielona jest dostateczna liczba urzędników. Fiskus austriacki miał niezrównany poprostu aparat do ściągania podatków, co boleśnie i dotkliwie odczuwali przedewszystkiem chłopci galicyjscy. Ale podatki były ściągane, choćby ziemia chłopska czy pańska miała iść na licytację.

Po odzyskaniu niepodległości rozpoczęto urzędników skarbowych i podatkowych z Galicji rozmieszczać po całej Polsce, jako materiał najbardziej doświadczony i rutynowany. System nierozważnych oszczędności — a odnosi się to i do poprzednich rządów — sprawił, że najpotrzebniejszy aparat podatkowy kurczył się pod względem ilości pracowników, podatki ściągano się opieszale, tak że dochodziło się do takich humorystycznych zdarzeń, że chłop za kolej do urzędu podatkowego w miasteczku płacił sto razy więcej, niż wynosił wyznaczony mu podatek. Nawet na praktykę do tych urzędów nie przyjmowało się młodszych, bo tak nakazywał rygor oszczędnościowy. Dziś inspektoraty skarbowe nie mogą nadążyć w wystawianiu nakazów płatniczych, bo ludzi jest za mało, kasy skarbowe uginają się pod ciężarem pracy, wielu urzędników z tej dykasterji od szeregu lat nie może korzystać z urlopów wypoczynkowych, lecz wysiłek najsumienniejszych białych murzynów nie pomaga, podatki ściągają się ze znacznym opóźnieniem, co przynosi państwu szkodę w milionach rzeczywistych, złotych pieniędzy.

A minister skarbu tych rzeczy nie widzi, lub widzieć nie chce. Demagogiczne hasło: „wprowadzanie oszczędności” łatwiej jednak przekona „wiernych” niż hasło powiększenia liczby urzędników dla ściągania podatków.

I dlatego minister, który zapowiadał walkę z inflacją, drukuje codziennie nowe miliardy marek.

Przemysłowcy wywołują sztuczny kryzys.**Klasowe Związki Zawodowe w Łodzi w walce z redukcją dni pracy.**

Wobec tego, że redukcja dni pracy w fabrykach włóknistych przybiera zatrważające rozmiary, ubiegłej soboty odbyła się w tej sprawie konferencja wszystkich klasowych związków zawodowych, wchodzących w skład Okręgowej Komisji Zw. Zaw.

Sprawę kryzysu w przemyśle i redukcji dni pracy referował tow. Kałużyński, przedstawiając szczegółowo rozmiar klęski, jaka dotknęła pod tym względem przemysł włókienniczy, i nawołując wszystkie związki, by na wezwanie poparły walkę z kryzysem moralnie i materialnie, gdyż przemysł włókienniczy jest awangardą, wywalczającą systematycznie regulacje płac dla innych gałęzi przemysłu.

Obecny katastrofalny kryzys przedstawia się w ten sposób, iż z wyjątkiem 4 fabryk prawie wszystkie inne fabryki włókiennicze w Rzeczypospolitej pracują obecnie 3—4 dni w tygodniu.

Jedynie przemysł lniany w Żyrardowie i jutowy w Częstochowie pracują normalnie.

Istniejący kryzys wywołany został przez przemysłowców, którzy w ten sposób chcą zmusić rząd do udzielenia im większych kredytów, a przytem boją się, aby zarobki robotników, podwyższone co dwa tygodnie, nie były zbyt wysokie.

Wreszcie polityka przemysłowców polega na wywołaniu sztucznego kryzysu.

Rozpoczynając akcję w tej sprawie, Zarząd główny postanowił na wstępie zwrócić się do przemysłowców z memorjałem, żądającym uruchomienia fabryk na 6 dni w tygodniu, i od odpowiedzi uzależnić dalszą metodę postępowania.

Po dyskusji przyjęto rezolucję, akceptującą zamierzenia Zarządu głównego w sprawie walki z kryzysem, t. j. redukcja dni pracy w fabrykach, i przyrzekającą poparcie. Konferencja poleca Zarządowi Okręgowej Komisji nawiązać kontakt z Zarządem głównym Związku włókienniczego.

Dalsza redukcja pracy w przemyśle włókienniczym.

„Głos Polski” donosi:

Tkalnica i farbiarnia Artura Majstra w Nowym Rokicju pod Łodzią została zupełnie zamknięta z powodu kryzysu w przemyśle i trudności nabywania walut obcych.

W wykończalni i farbiarni firmy Grosbard, Hajman i S-ka w Konstantynowie zredukowano pracę do 3-ech dni w tygodniu.

3 ruchu robotniczego.

§ BACZNOŚĆ! Wzywa się maszynistów i palaczy na zebranie, które odbędzie się w niedzielę 23 bm. o godz. 10 rano w Związku Metalowców, Ormiańska 31. Sprawa ważna!

Pensja Marszałka Piłsudskiego.

Sfery wojskowe i niewojskowe zelektryzowane zostały wiadomością o tem, że Marszałek Piłsudski nie przyjął nadesłanej mu penji, jako marszałkowi W. P.

W kołach rządowych podobno zdecydowano nie przyjąć prośby komendanta o zwolnienie go zupełnie z wojska, gdyż w innych państwach marszałkostwo uważane jest za dożywotnie. Prezydent Rzeczypospolitej zwolnił go tylko z szefostwa sztabu generalnego — i w konsekwencji tego polecono komisji gospodarczej M. S. Wojsk. wypłacić marszałkowi Piłsudskiemu zaległe pobory za trzy ubiegłe miesiące, niepodjęte od czasu jego rezygnacji.

Wysłannik tej komisji chciał wnieść komendantowi około 50 milionów tytułem trzy miesięcznej pensji, ale spotkał się z odmową, której motywy podał następnie komendant w piśmie do szefa sztabu generalnego gen. St. Hallera.

Pismo to zaczyna się od uwagi, że marszałek podczas pełnienia swych funkcji państwowych zawsze był niemiłe zdziwiony oszczędnościami, robionemi kosztem wojska — tu zaś spotyka się nawet z pewną rozrzutnością — i to w dobie wszelakich oszczędności. Osobście zaś nie dając pracy, nie uważa za możliwe dla siebie brać pensję z tytułu marszałkowskiego. A dalej — jest legionistą, tj. żołnierzem, który od początku wojny światowej służył tylko Polsce i jako taki nie miał żadnych praw do emerytury z powodu wysłużenia lat służby. Tembardziej zaś nie chciałby być więcej uprzywilejowanym od reszty towarzyszy broni — legionistów, którzy teraz nie mają szczęścia podobać się obecnemu kursowi w państwie i wojsku.

Księża przeciw uczczeniu Narutowicza.

„Robotnik” pisze w korespondencji z Kalisza: W dniu 11 września b. r. odbyło się posiedzenie Sejmiku powiatu kaliskiego. Na porządku dziennym była między innemi sprawa wybrania Komitetu dla uczczenia pamięci pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej G. Narutowicza. Sprawa ta przekazana została Sejmikowi do załatwienia w odezwie urzędu wojewódzkiego.

Zaledwie jednak przewodniczący odczytał odezwę, zabrali głos jeden po drugim dwaj księża: Cyranowski i Kruczkowski, ubolewając, że sprawa ta została poruszona; radzili, aby nie burzyć na nowo zaciekrzewionych umysłów. Jeden z księży postawił wniosek przejścia nad tem do porządku dziennego i wniosek księży przeszedł znaczną większością głosów. Za wnioskiem było dwadzieścia kilka głosów, a za uczczeniem prezydenta tylko 10 głosów.

W taki to sposób księża w dalszym ciągu ochraniają pamięć mordercy pierwszego prezydenta. Pomimo tego jednak, że Sejmik przeszedł nad tą sprawą do porządku dziennego, miasto Kalisz wybrało już Komitet dla uczczenia prez. Narutowicza.

Wojsko ma kupować zboże bez... przetargów.

Na skutek zabiegów Kooperacji Rolnej, Ministerstwo wojny wydało polecenie odnośnym dowództwom, aby niezwłocznie przystąpiły na miejscu do zakupu zboża dla potrzeb wojska bez przetargów u producentów rolników przez ich zrzeszenia i syndykaty rolnicze. Oczywiście wobec braku konkurencji ceny zboża będą co raz wyższe...

Komunikaty.

× WIEC BIURALISTÓW KOLEJOWYCH odbędzie się we Lwowie w niedzielę dnia 23 bm. o godz. 10:30 rano w sali Związku Zawodowego Kolejarzy, Gródecka 68. Zaprasza się kolegów bez względu na przynależność związkową. Sprawy bardzo ważne!

Zarząd Sekcji biuralistów.

Za wiersz milim. 1 szpalt. zwykle za tekstem
Mp. 900.— Nadesłane 2700.—, w tekście 4500.—.

OGŁOSZENIA

Na I. stronie 7.000. Drobne ogł. za słowo 600.—.
Komunikaty 3.600.—, zamiejscowe o 25% drożej.

NOWO OTWORZONY

hurtowny i detaliczny
skład przyborów
szewskich

„PERMA“

Lwów, ul. Żółkiewska 12
poleca swoje towary po cenach
fabrycznych. 593

DZIEWCZETA

dostawę zajęcie we Fabryce Kopert i Introligatorni
LWÓW, ul. SYKSTUSKA 33.

Dr. Klara Frisch-Sawicka

ord. w chorobach skórnych i weneryczn. dla kobiet

WAŁOWA 11 od 3-5

W CHOROBAH SKÓRNYCH I WENERYCZNYCH

Dr. LOLA FÜLLENBAUM

b. sekundarjusz szpitala powszechnego 26

Ordynuje od 3-6 popołudniu Żółkiewska 33

Specjalista chorób wenerycznych i skórnych 789

Dr. J. MUND

b. Sekund. szpit. wied. i lwów.

ordynuje od 8-10, 12-1, 3-6,

w niedzielę 9-1.

Lwów, Asnyka 7 (róg Pańskiej).

CHOROBY weneryczne, skórne, zastarzałe

leczy specjalista 42

Dr. FRISCH ulica Wałowa 11.

PANTOFLE DREWNIANE dla robotni-
ków w fabrykach, drożdżar-
niach, masarniach, szlifierniach i t. d. do nabycia po
najniższych cenach u ROSENBLATA Grzegorza, Rynek
nr. 8, I. p.

Zarząd Kasy chorych m. Lwowa

rozpisuje niniejszem

KONKURS

na posadę kierownika

utworzyć się mającej Apteki kasowej.

Kompetujący mają przedłożyć odpisy
świadectw odbytych studiów i dokumen-
tów służbowych, a to do 15 października
1923.

Pierwszeństwo mają ci, którzy już byli
zarządcami apteki i nie przekroczyli 40-go
roku życia.

Podania wnosić należy do Zarządu
Kasy chorych miasta Lwowa, ul. Braje-
rowska L. 8.

Jan Szczyrek

Prezes.

957

Pierwszorządny
europejski

CYRK i MENAŻERJA „Medrano“

Lwów, plac Misjonarski — Dyr. L. Swoboda.

Dzisiaj nowy gościnny
występ znakom. tego
Rekord elegancji i plastyki!

gimnastyka w przestworzu „Bernardi'ego“
Dalsze występy CHARLESA ILLNEBA z nową tresurą lwów — tygrysów — panter
i innych dzikich bestji.

komiczna tresura burych niedźwiedzi
Krótki czas jeszcze występy potężnego „KRÓLA ARMAT“ — Oldricha Rolanda ze swoją grupą
Fascynujący obraz — nadzwyczajna siła ludzka
— Początek o godzinie 8-mej wieczorem. — Tramwaje po przedstawieniu we wszystkich kierunkach miasta. —
Menażerja codziennie od godz. 9-4 po południu. — Kasa czynna od godz. 11-2 i 4-8 wieczorem.

Nie kupujcie obuwia, póki nie poznacie naszych cen!

SKŁAD⁸³³ OBUWIA Schnapek, Thiman i Bracia Eichman Grodecka 1

Rok założenia 1881. | ARTYKUŁY DOMOWO-GOSPODARCZE

POLECA

ALOJZY HÜBNER LWÓW RYNEK 38.

GŁÓWNY SKŁAD FARB I MATERJAŁÓW 944-10

Na śluby

wesela, zabawy, egzamina, audjen-
cje, pogrzeby wypożyczam: Ubio-
ry frakowe, angielzowe, żakietowe,
smokingowe, marynarkowe, za-
rzutki, palta, futra, kapelusze
SOZAŃSKI — Lwów, Podwale 1.

Wałowa 31 róg. — Kupno — sprzedaż. Kolo Województwa.

Korzystna oferta dla wszystkich!

NA RATY.

Wszystkim, przeważnie urzędnikom, przy wpłace-
niu Mk 400.000 dajemy kredytu na Mk 1.000.000 i więcej.
Polecamy na tych warunkach uigowych rozmaite towary
manufakturowe i bławatne (materje męskie i damskie)
towary letnie, płótna i wiele innych. 941-3

Lwowska Sp-ka Manufakturowa

Akademicka 23.

Specjalista chorób skórno-wenerycznych

Dr. Ignacy Löwenheck

ordyn. Trybunalska 4 (obok Rynku) 12-1 i 3-6. 529

Inserujcie

w „Dzienniku
Ludowym“.

PRZED SABOTAŻAMI (podpalanie) można
ochronić mienie nie-
zawodnymi aparatami do gaszenia ognia, ceny
przystępne, dostawa natychmiastowa.

„PILOT“ LWÓW, Batorego 4.
Spółka z ogr. por. dla dostaw motorów, maszyn
młyńskich, obrabiarek i t. d. 871

„GRAFIKA“ Marek Seide

LWÓW, UL. KOLLATYJAS (w podwórzu)

1622 posiada zawsze na składzie:

PAPIERY WSZELKIEGO RODZAJU I FORMATU.

PRZYBORY DRUKARSKIE: Rygal, szufle, wier-

szowniki i t. p.

MASZYNY DRUKARSKIE, masy do wałków, farby

drukarskie i t. p.

Zastępstwo na Polskę odlewni czcionek i linii mo-

sleżnych POPELBAUMA we WIEDNIU.

Zastępstwo na wschodnią Małopolskę fabryki przy-

borów drukarskich T. Kaldyka i Ska w Poznaniu.

UWAGA! Niezważnia się zgubioną kartę tymczasową demo-
bilizacji na nazwisko Wojtał Stanisław wydane przez
p. K. U. Lwów. 952

JUŻ NADESZŁA KSIĄŻKA

J. PIŁSUDSKIEGO:

WSPOMNIENIA O

„Gabriela Narutowiczu“

I JEST DO NABYCIA:

W KSIĘGARNI LUDOWEJ, Szajnochy 2

oraz w Administracji „DZIENNIKA LUDOWEGO“.

LATARNIE stajenne
ŁÓŻKA metalowe
PIECIE szamotowe
OKUCIA budowlane
WAGI dziesiętne i balansowe
PAPA dachowa i izolacyjna
NARZĘDZIA stalowe i kowalskie

poleca

M. KIERSKI Lwów, Pasaż Mikolascha

Oddział: SIENKIEWICZA 11. Filje: TARNOPOL i ZBARAŻ